

TA: Chart Navigator Tutorial MARKETING

Meer informatie

Ga naar

www.bnpparibasmarkets.nl
of bel 0900 MARKETS
(0900 6275387; lokaal tarief)
Twitter: @TheDailyTurbo

In mijn wekelijkse nieuwsbrief Chart Navigator omschrijf ik van veel financiële titels de technische conditie, afgeleid van subjectieve en objectieve bevindingen die de weekgrafiek en enkele indicatoren prijsgeven. Ik bekijk de markten en fondsen met een vaste marktlens, om u als belegger door het financiële landschap te coachen. Ik geef een commentaar en sluit dit af met een coaching overweging.

De Chart Navigator kent ook een coaching rubriek, waarin interessante onderwerpen uit de technische analyse nader worden geduid.

Technische cocktail

Mijn marktlens kent een uitgebalanceerde mix van diverse visuele en meetbare gereedschappen die tesamen een betrouwbare technische cocktail vormen. Ik bespreek in deze Tutorial de zeven componenten die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

In het Candlestick Charting gedeelte omschrijf ik de belangrijkste basisvormen van de candlestick, bespreek ik enkele betrouwbare koerspatronen, laat ik zien hoe de trendlijn en trendkanaallijn worden getekend en bespreek ik de basistechnieken van de Fibonacci retracements. Een en ander wordt uiteraard gelardeerd met plaatjes zoals u die in de praktijk zult tegenkomen.

In de sectie Steun en Weerstand laat ik zien en omschrijf ik hoe mijn marktlens automatisch scherp stelt op zogenaamde Pivot Highs en Pivot Lows voor het detecteren van significante weerstanden en steunniveaus. Een handig mechanisme om kantelpunten in het veld zichtbaar te maken.

'De Sleepkabel' mag natuurlijk niet ontbreken, ofwel de voortschrijdende gemiddelde lijn als objectieve trendindicator. Ik bespreek de crossovers, de functie van dynamische

trendlijn en de hellingshoek van de sleepkabel.

Natuurlijk ook aandacht voor 'De Spanningsmeter', die meerdere signaalfuncties kent. Dit maakt de spanningsmeter een belangrijke en wezenlijke component in mijn marktlens.

Zesde component is 'De Swingteller', ofwel de versnellingsmeter die aangeeft wanneer een significante koersbeweging van start gaat en ook indiceert wanneer de upswing of downswing zal opdrogen.

Voorts een korte omschrijving van de zogenaamde MRI candle, die net als de RSI overdreven sentiment meet en dit zichtbaar maakt met een kleurwijziging van de candle. Mijn DBS Indicator (Dashboard Status) plaatst alle condities en coachings in historisch perspectief, een uitermate handige tool voor de Dashboard belegger.

Als laatste een voorbeeld van een analyse zoals deze in de Chart Navigator tot stand komt.

Chart Navigator Tutorial 3e editie februari 2022

Inleiding	P.1
1. Candlestick Charting	P.2
2. Fibo Retracements	P.3
3. Steun en Weerstand	P.4
4. De sleepkabel	P.5
5. De spanningsmeter	P.6
6. De swingteller	P.7
7. De MRI candle	P.8
8. De DBS Indicator	P.8
9. CN Analyse en Coaching	P.9

Wilt u reageren?

Heeft u opmerkingen, vragen, suggesties, aanvullingen, wilt u reageren? Doe dit dan door een email te sturen naar markets@bnpparibas.com

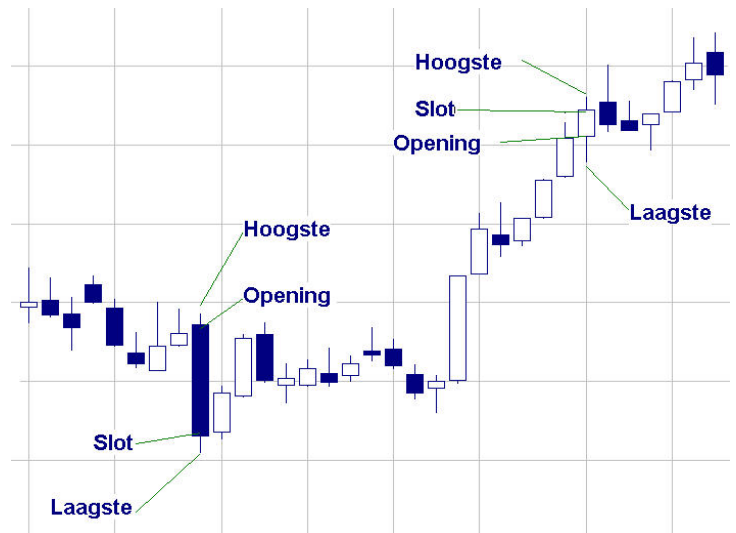
1.1 Candlestick Charting - Candlesticks 1

De candlestick is een grafische vorm van koersweergave, overgewaaid uit Japan. Het is een vorm waarin alle prijscomponenten verwerkt zijn, te weten openingskoers, slotkoers, hoogste koers en laagste koers per handelsperiode.

Kenmerkend voor een candlestick is de verhouding tussen de openings- en slotkoers, die met elkaar worden verbonden en als zodanig een candle, kaars, lichaam of body vormen. De candle is zwart als de slotkoers lager ligt dan de openingskoers. De body is wit als de slotkoers hoger ligt dan de openingskoers.

De sprieten boven en onder de candles, die dus hoogste en laagste koers weerspiegelen, worden ook wel shadows genoemd.

Witte candles weerspiegelen een positief of bullish sentiment. Zwarte candles illustreren negatief of bearish sentiment.

1.2 Candlestick Charting - Candlesticks 2

De candles zien er niet altijd hetzelfde uit. Zo zijn er candles met een relatief lang lichaam, maar vrijwel geen shadows. Een lange witte candle, ook wel Major Yang genoemd, illustreert de dominante positie van de bulls. Zij openen de strijd en stomen direct in een rechte streep door naar het hoogste punt van de periode en sluiten daar ook. De beer heeft helemaal niets in te brengen. Het omgekeerde geldt bij de Major Ying, een lange zwarte candle vrijwel zonder sprieten, een grote overwinning voor de bears.

Ook zijn er candles zonder bodies, de zogenaamde Doji lines. Bij een Doji ligt de openingskoers en slotkoers dus op hetzelfde niveau. Dit zijn 'indecision periods', een wapenstilstand tussen beer en stier.

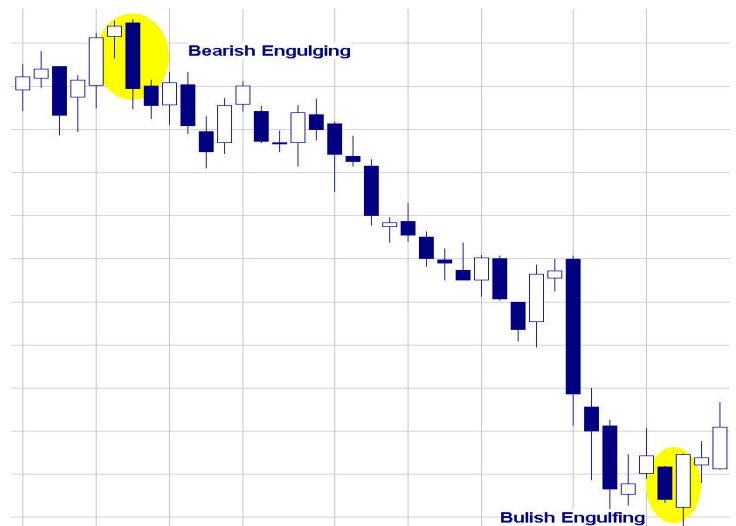
Candles zonder shadows of candles zonder bodies vertellen hun eigen verhaal over de strijd tussen beer en stier.

1.3 Candlestick Charting - Bullish en Bearish Engulfing patronen

Candlestick charting kent zijn eigen specifieke koerspatronen, die een voorspellende waarde in zich hebben. Een vrij bekend en betrouwbaar patroon is het Engulfing ofwel omarmingspatroon. Rechts op de grafiek staat een Bullish Engulfing (BUE) patroon ofwel een positief omarmingspatroon, waarbij een witte candle de voorliggende zwarte candle omarmt. Het gaat hierbij om de omarming van de lichamen, de shadows doen niet mee. Een Bullish Engulfing patroon indiceert opwaartse druk, het is veelal de prelude voor een significante opleving. Links op de grafiek staat een Bearish Engulfing (BEE) patroon, waarbij een zwarte candle de voorliggende witte candle omarmt. Dit twee-candle patroon indiceert een mogelijke koersdaling.

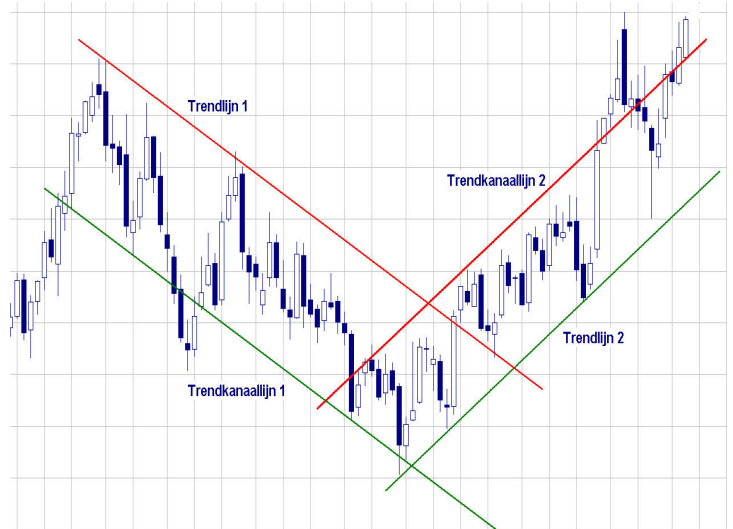
Engulfing patronen zijn veelal significante toppen of bodems (kantelpunten) op de candlestick grafiek.

1.4 Candlestick Charting - Trendlijnen en Trendkanaallijnen

Om de trends in de markt duidelijk in kaart te brengen, te visualiseren, worden er trendlijnen en trendkanaallijnen getekend. Als er sprake is van een uptrend, ofwel een serie hogere toppen en hogere bodems, dan loopt de trendlijn als steunlijn over de bodems. Parallel aan de trendlijn loopt de trendkanaallijn als weerstandlijn over de toppen. In een dalende trend, te herkennen aan een proces van lagere toppen en lagere bodems, wordt de trendlijn als weerstandlijn over de toppen getekend. Over de bodems loopt parallel de trendkanaallijn als steunlijn. Om een trendlijn te kunnen tekenen heb je minimaal twee punten nodig, twee toppen of twee bodems. De trendkanaallijn loopt over de tussenliggende top of bodem.

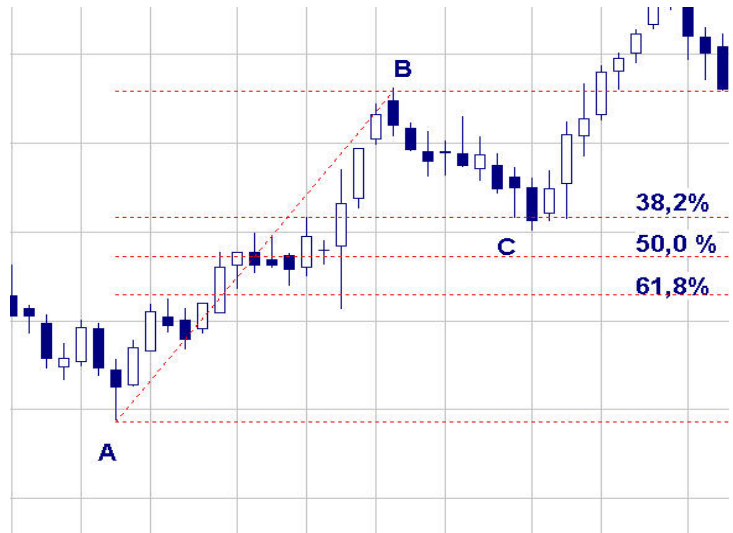
Trendlijnen en trendkanaallijnen vormen tezamen een stijgend of dalend trendkanaal.

2.1 FIBO retracements - Reactieniveaus

De Fibonacci retracementgrenzen worden ingezet om het niveau van toekomstige toppen en bodems te kunnen inschatten. Ik gebruik drie retracements, te weten 38,2%, 50% en 61,8%. De eerste toepassing is het inschatten van bodemvorming na een significante actiebeweging, op de grafiek aangegeven met de AB beweging. De reactiebeweging die vervolgens wordt gestart wordt veelal een halt toegeroepen bij een van de drie retracementgrenzen, dit wordt punt C. Als de AB beweging voor 38,2 % wordt hersteld, praten we over een 38,2% retracement. Zo kan er ook bodemvorming plaatsvinden op de 50% of 61,8% retracements. Als een AB beweging een daling behelst, wordt er als reactie (C) een top gevormd bij een van de retracements.

Toekomstige toppen en bodems kun je inschatten met een ABC'tje

2.2 FIBBO retracements - Breakoutniveaus

Als een koers door een stijgende (of dalende) trendlijn breekt, start er een zogenaamde breakoutbeweging. Het nadeel van een breakoutbeweging is dat er nauwelijks referentiepunten zijn voor top- of bodemvorming, er is immers een nieuwe fase aangebroken. In dergelijke situaties is het raadzaam om de Fibo retracements in te zetten om in te kunnen schatten waar de breakoutbeweging kan opdrogen. Daatoe wordt het beginpunt van de gebroken trend gelabeld als A en het eindpunt als punt B, in geval van een stijgende trend. Om het ABC'tje te kunnen afmaken, worden de drie retracements als stippellijnen ingetekend op de grafiek. Bij een van deze niveaus eindigt veelal de breakoutbeweging.

Bij een trendbreuk bieden de Fibo retracements houvast om in te schatten waar de koersval kan stoppen.

2.3 FIBO Retracements - Pullbackniveaus

Na een trendbreuk volgt een breakoutbeweging, gevolgd door een pullback, teneinde de trendbreuk te valideren. Maar tot hoever kan de pullback doorlopen in de overgangsfase? Het is wat te makkelijk om te zeggen dat de pullback kan doorlopen tot aan de gebroken trendlijn. Ik zet veelal de drie Fibo retracements in om in te kunnen schatten waar de pullback opdroogt. Op bijgaande grafiek laat ik dit zien na een neerwaartse breakoutbeweging, gelabeld met de letters A en B. De AB beweging wordt vervolgens in drie stukken verdeeld conform de drie retracementgrenzen. Als dan de pullbackbeweging wordt gestart kun je een inschatting maken waar de top van de pullback geplaatst kan worden, gelijk aan punt C.

Tegen een van de drie retracements eindigt veelal de pullback, om daarna een nieuwe trend te starten.

3.1 Steun en Weerstand - De Pivot High

Bij de zogenaamde Chart Reading technieken en hulpmiddelen mogen de toppen en bodems niet ontbreken. Dat wil zeggen, niet het zien van weerstanden (toppen) en steunen (bodems), maar het objectief kunnen meten. Ik gebruik in mijn marktlens hiertoe de zogenaamde Pivot Highs en Lows en wel de 4/2 PH's en PL's. Een specifiek hoogtepunt, ofwel weerstand, wordt als Pivot High of PH punt gezien als voor het PH punt een viertal lagere Highs in willekeurige volgorde liggen en twee lagere Highs na het PH punt.

Als mijn marktlens een PH detecteert, wordt er een horizontale rode lijn getrokken ter illustratie van het gegeven dat de markt de PH als weerstand ziet.

Een PH punt is een automatisch gedetecteerde weerstand, kantelpunt of routepaaltje.

3.2 Steun en Weerstand - De Pivot Low

De techniek voor het bepalen van een Pivot Low (PL) is omgekeerd aan die van een PH punt.

Een specifiek dieptepunt, ofwel steungrens, wordt als 4/2 Pivot Low of PL punt gemeten als voor het PL punt een viertal hogere Lows in willekeurige volgorde liggen en twee hogere Lows na de PL.

Als mijn marktlens een PL detecteert, wordt er een horizontale groene lijn getrokken ter illustratie van het gegeven dat de markt de PL als significante steun ziet. In mijn Chart Navigator worden steeds twee PH's en twee PL's getekend. Naarmate de koers naar boven of beneden opschuift, kunnen de PH's en PL's natuurlijk meeschuiven

PH's en PL's zijn niet alleen significante weerstanden en steunen, het zijn tevens de plaatsen op de chart waar het sentiment kan draaien.

4.1 De Sleepkabel - Crossovers

Een vaste component in mijn marktlens is een voortschrijdende gemiddelde lijn voor het objectief vaststellen van de richting van de trend. Een voortschrijdende gemiddelde lijn is er voor gemaakt om te filteren en daardoor letterlijk de grote lijn in het koersverloop zichtbaar te maken.

Ik gebruik op de weekgrafiek een 55 periode ongewogen voortschrijdende gemiddelde lijn. Het getal 55 is een getal uit de Fibonacci reeks en voldoet prima als parameter voor mijn sleepkabel, want zo noem ik mijn gemiddelde lijn. De basisregel voor het bepalen van de richting van de trend is vrij eenvoudig. Een slotkoers onder de gemiddelde lijn indiceert de start van een dalende trend. Een slotkoers boven de sleepkabel indiceert de start van een uptrend.

De crossovers met de sleepkabel kunnen actiemomenten zijn voor trendvolgende beleggers.

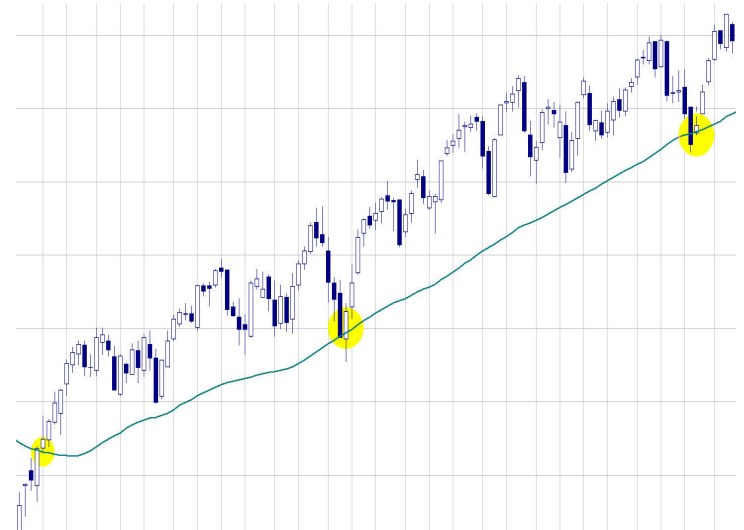
4.2 De Sleepkabel - Dynamische trendlijn

In de sectie over chart reading beschrijf ik de functie van een trendlijn, die als rechte lijn over de toppen of bodems wordt getekend.

Maar de sleepkabel is in feite een dynamische trendlijn die door het landschap kronkelt. Bij koersvorming onder de lijn, ofwel een dalende trendfase, is het aannemelijk te veronderstellen dat een opleving opdroogt tegen de gemiddelde lijn. Als de koers boven de gemiddelde lijn beweegt is er sprake van een uptrend en komt het vaak voor dat een kortstondige daling ofwel correctie wordt opgevangen door de sleepkabel.

Kortom, niet alleen de richting, maar ook het einde van countertrendbewegingen ofwel trendhervatting, wordt door de sleepkabel geïndiceerd.

De sleepkabel illustreert de momenten waarop reactie bewegingen kunnen opdrogen.

4.3 De Sleepkabel - Hellingshoek

Er is een derde functie van de sleepkabel en wel het afgeven van een indicatie omtrent de sterkte van de trend, beter gezegd de trendintensiteit.

Hoe krachtig is het proces van hogere toppen en hogere bodems, hoe sterk is de bereidheid om de ingeslagen richting vast te houden? Maar ook, hoe slap is de trend, hoe beperkt is de richtinggevoeligheid?

Dit alles wordt inzichtelijk gemaakt met de hellingshoek van de gemiddelde lijn. Hierbij geldt als basisregel dat hoe steiler de lijn loopt, hoe sterker de trend is. Omgekeerd geldt dat een vlak of horizontaal verloop van de sleepkabel een trendloze marktperiode indiceert. De koers komt nauwelijks van zijn plaats, er is vrijwel geen richting waar te nemen.

Het is interessant om Turbo posities aan te houden in fondsen waarbij de sleepkabel flink omhoog of omlaag krult.

5.1 De Spanningsmeter - Overspannenheid

Een vaste component in mijn marktlens is de 14-periode RSI met een dynamische OB- en OS-lijn, verkregen door de Bollinger Band functie in de formule van de RSI te verwerken. De RSI is de rode lijn, de OB (overbought) band is de blauwe lijn en de OS (oversold) lijn is de groene lijn. Een belangrijke signalering van de RSI is het vaststellen of de koers relatief te hoog staat (RSI boven de OB lijn) of relatief te laag (RSI onder de OS lijn). Dit impliceert overspannenheid in de markt en kan tot topvorming resp. bodenvorming leiden. Hierbij is het van belang vast te stellen op welke plaats in de grafiek de top of bodem wordt gevormd, om als zodanig steun en weerstand, lees: een mogelijk draainiveau, te kunnen beoordelen.

Een OB reading leidt veelal tot topvorming, een OS reading kan bodenvorming aanwakken.

5.2 De Spanningsmeter - Positieve divergentie

Een uitermate interessante, betrouwbare maar ook magische signalering is de divergentie. Er zijn twee varianten, de positieve en negatieve divergentie. Er is sprake van een positieve divergentie als het koersverloop van de onderliggende titel een lagere bodem neerzet, terwijl de RSI tegelijkertijd een hogere bodem plaatst. De lijnen die over deze twee bodems getekend kan worden divergeren met elkaar, vandaar de naam divergentie. In dit geval is het positieve divergentie, omdat de lijn over de RSI bodems leidend is.

Positieve divergentie is een prelude voor een sterke correctiebeweging en zo mogelijk een opwaartse trendbreuk.

Positieve divergentie kan zich over meerdere bodems uitstrijken.

Alvast wat aankopen doen in een downtrend als er positieve divergentie zichtbaar is.....

5.3 De Spanningsmeter - Negatieve divergentie

Behalve positieve divergentie is er ook negatieve divergentie die in dit geval over de toppen wordt gesignaleerd. Als de koers een hogere top vormt (of meerdere hogere opvolgende toppen), terwijl de RSI tegelijkertijd lagere toppen laat zien, is er sprake van negatieve divergentie. De lijn over de RSI toppen loopt immers neerwaarts.

Negatieve divergentie is een sterke aanwijzing voor een op handen zijnde countertrendbeweging, naar alle waarschijnlijkheid gevolgd door een neerwaartse trendbreuk.

De divergentie (positief of negatief) is extra krachtig als de RSI de toppen op OB terrein of de bodems op OS gebied neerzet. De spanning in het veld is dan extra groot.

Bij negatieve divergentie is het veelal verstandig portefeuilles te beschermen, danwel koopposities af te ronden.

5.4 De Spanningsmeter - De 50-lijn

De RSI wordt overwegend ingezet om spanningen in het koersverloop te kunnen signaleren, het is een zogenaamde oscillator die overdreven sentiment meet op een schaal van 0 tot 100.

Maar de RSI heeft ook een trendindicatie in zich die wordt gemeten met de 50-lijn op de RSI grafiek. Uit onderzoek is gebleken dat een stijgende trendfase wordt bevestigd door een RSI boven de 50-lijn. Het omgekeerde geldt voor een dalende trendfase, dan beweegt de RSI onder de 50. Met andere woorden, de crossovers van de RSI met de 50-lijn bevestigen een trendbreuk. Ook het raken van de 50-lijn heeft een signaalfunctie, te vergelijken met de raakpunten van koers met trendlijn of sleepkabel.

De crossovers van de RSI met de 50-lijn zijn veelal voorlopers op een trendbreuk die wordt gesignaleerd als de koers de sleepkabel kruist.

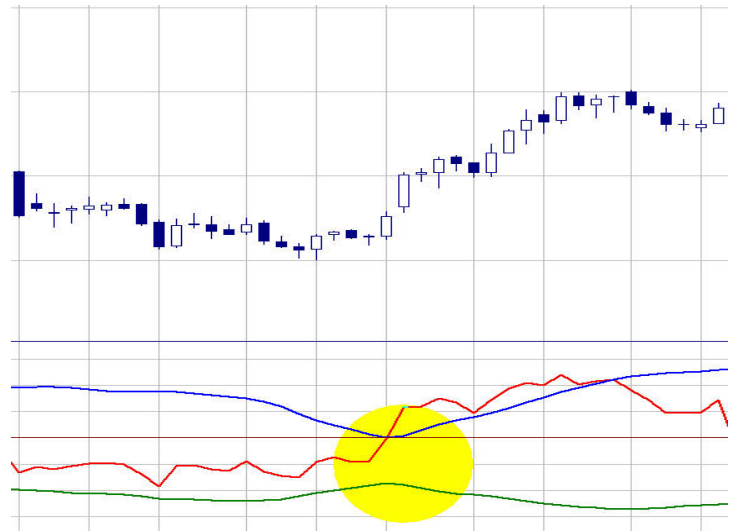

5.5 De Spanningsmeter - Explosie indicator

Zoals eerder aangegeven heb ik de RSI voorzien van een dynamische OB- en OS-band, om daarmee de spanningen in het veld te corrigeren voor beweeglijkheid. Dat doen immers de dynamische banden, omdat ze de functie van Bollinger Band vervullen.

Als de beweeglijkheid in het veld toeneemt, zullen de dynamische banden uit elkaar lopen om te voorkomen dat er te snel een OB- of OS-sigitaal wordt gegeven. Als de beweeglijkheid afneemt, kruipen de dynamische banden juist naar elkaar toe en dat impliceert dat er een koersexplosie aanstaande is. Verkrappende banden leiden veelal tot een heftige koerssprong, waarbij de beer of de stier probeert los te komen.

Een verkrapping van de OB- en OS-lijn is een voorbereidende beweging voor een forse koerssprong.

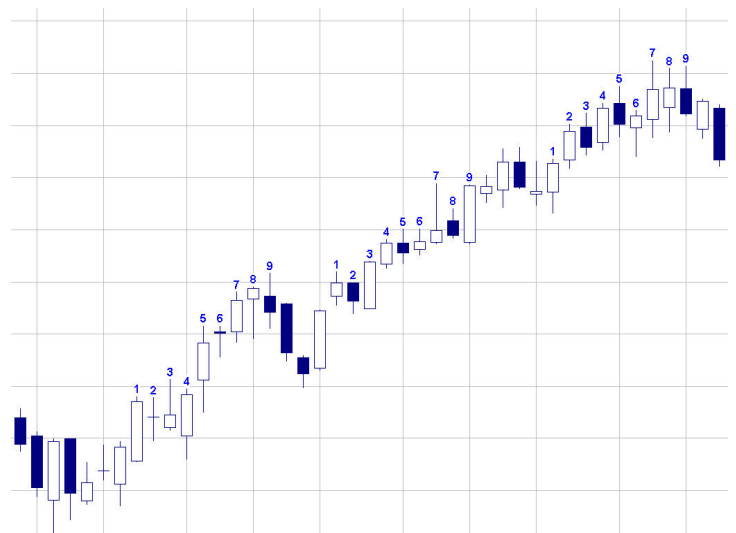

6.1 Swingteller - Upswing

Een andere component in mijn marktlens is de Swingteller, die met +1 t/m +9 een significante koersstijging of Upswing weergeeft. Bij een Upswing verschijnt er een blauw getal als de slotkoers van de betreffende candle hoger ligt dan de slotkoers van de candle van vier perioden terug. De Upswing begint bij +1. Als na negen opvolgende candles aan deze voorwaarde is voldaan, wordt de serie afgesloten met een +9 stand en zal er zeer waarschijnlijk een top worden gevormd. Mocht tussentijds niet aan de voorwaarde worden voldaan, dan wordt de swing afgebroken en verdwijnt de tot dan toe opgebouwde serie uit beeld.

Na een serie van +9 is er eerst een 'pauze' candle, waarna er mogelijk een volgende Upswing kan starten.

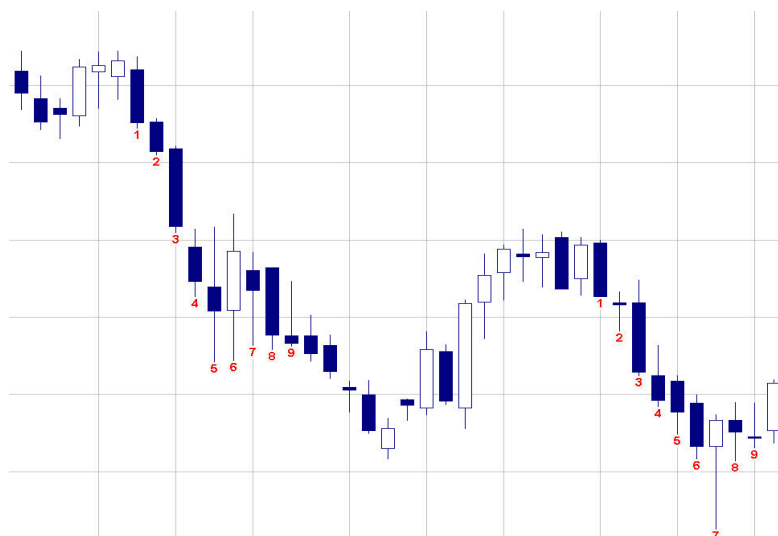
De Upswing +1 tot en met +9 weerspiegelt een significante koersrally in een uptrend (actiebeweging) maar ook een reactiebeweging in een downtrend.

6.2 Swingteller - Downswing

Een Swingteller met -1 t/m -9 weerspiegelt een significante koersdaling of Downswing. Bij een Downswing verschijnt er een rood getal als de slotkoers van de betreffende candle lager ligt dan de slotkoers van de candle van vier perioden terug. De Downswing begint bij -1. Als na negen opvolgende candles aan deze voorwaarde is voldaan, wordt de serie afgesloten met een -9 stand en zal er zeer waarschijnlijk een bodem worden gevormd. Mocht tussentijds niet aan de voorwaarde worden voldaan, dan wordt de swing afgebroken en verdwijnt de tot dan toe opgebouwde serie uit beeld. Na een serie van -9 is er eerst een 'pauze' candle, waarna er mogelijkkerwijs een volgende Downswing kan starten.

De Downswing -1 tot en met -9 weerspiegelt een significante koersdaling in een downtrend (actiebeweging) maar ook een correctiebeweging in een uptrend.

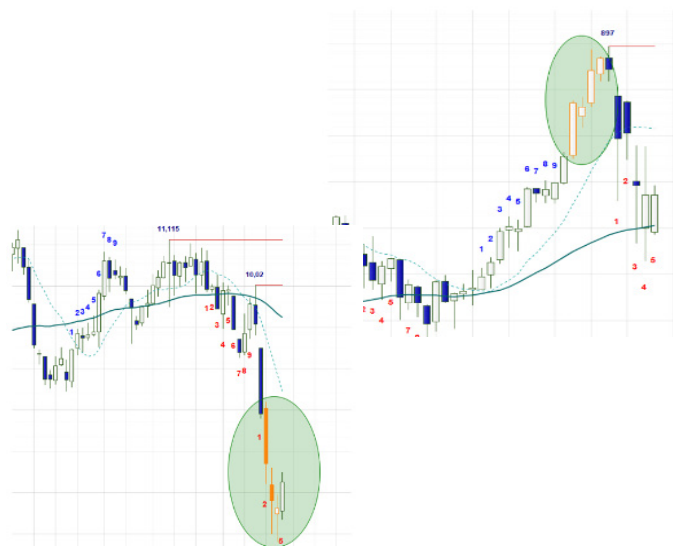

7.1 De MRI candle - Temperatuurmeter

De MRI candle, ofwel de Mean Reversion Indicatie candle, oranje gekleurd, geeft aan dat de afstand tussen koers en de SMA lijn te groot is en dat de kans dus toeneemt dat de koers terugkruipt richting zijn gemiddelde. Het is vrij vertaald een temperatuurmeter, een terug-naar-het-gemiddelde candle omdat de overshooting boven of onder in het veld groot is.

De afstand tussen koers en gemiddelde lijn wordt gemeten en uitgedrukt in Standaard Deviatie (STD) waarden, conform de Kromme van Gauss, ofwel de normaalverdeling. Op de chart staat er een oranje candle, al dan niet met oranje of witte body, als de afstand met de SMA lijn groter is dan -3 (onderin) of +3 (bovenin) STD.

Bij een oranje candle is er sprake van overspannenheid in het veld, hetgeen tot een beweging terug naar de SMA kan leiden.

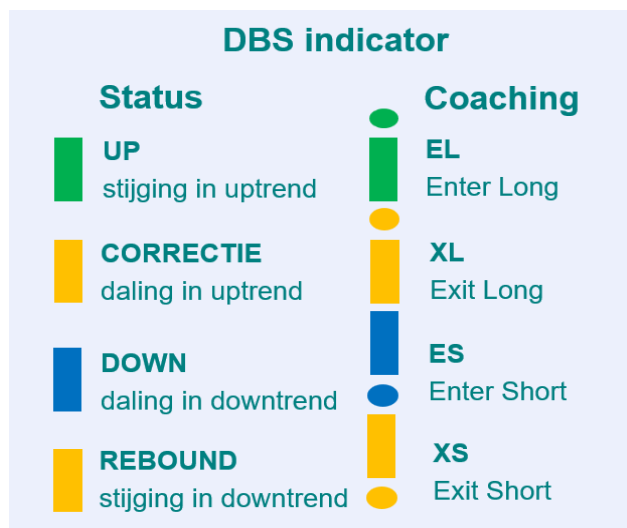

8.1 De DBS indicator - Conditie en Coaching in beeld

De UP status is herkenbaar aan de groene staaf op de nullijn. De DOWN status kent een blauwe staaf aan de nullijn. De CORRECTIE en REBOUND status worden aangeduid met een goudgele staaf.

Als er sprake is van een UP status, kan dat gepaard gaan met een Enter Long (EL) coaching aanbeveling. Dit wordt bepaald door specifieke, aanvullende Dashboard regels. De groene UP staaf krijgt dan een extra groene EL coaching stip. Zo krijgt de goudgele CORRECTIE staaf een stip als er een Exit Long (XL) coaching aanbeveling wordt afgegeven conform de DB spelregels. Zo is de blauwe stip de Enter Short (ES) coaching aanbeveling en de goudgele stip onder de REBOUND staaf de Exit Short (XS) coaching aanbeveling.

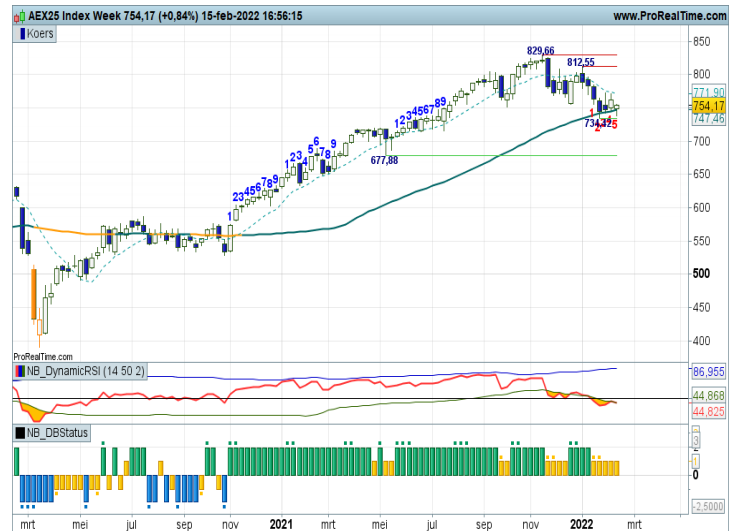
De DBS geeft aan hoelang een specifieke conditie valide is, incl. mogelijke coaching overwegingen.

9.1 Chart Navigator Analyse en Coaching - Voorbeeld

De indicatoren van mijn marktlens staan op elke grafiek afgebeeld. Zij leveren de input voor het definiëren van het meest waarschijnlijke scenario wat betreft toekomstig koersverloop. De objectieve metingen worden aangevuld met subjectieve bevindingen uit de chart reading om als zodanig het technische landschap te completeren. Het resultaat is veelal een duidelijk inzicht in trend en sentiment, spanning en ontspanning, opwaarts en neerwaarts potentieel, cruciale kryptstrepen en routepaaltjes. Door de analyse wordt het duidelijk hoe de spelers over het veld bewegen en hoe de route er normaal gesproken uit ziet.

Elk commentaar wordt afgesloten met enkele coaching overwegingen, ofwel mogelijke praktische invullingen wat betreft het managen van koop- of verkooppositities bij een actief dynamisch handels- of beleggingsbeleid.

Turbo's zijn complexe instrumenten en brengen vanwege het hefboomeffect een hoog risico mee van snel oplopende verliezen. 7 op de 10 retail beleggers verliest geld met de handel in turbo's. Het is belangrijk dat u goed begrijpt hoe turbo's werken en dat u nagaat of u zich het hoge risico op verlies kunt permitteren.

bnpparibasmarkets.nl

Nico Bakker (www.nicoprakker.nl) is directeur/eigenaar van BTAC Visuele Analyse en als zelfstandig consultant gelieerd aan BNP Paribas S.A. (www.bnpparibasmarkets.nl). Wouter de Boer is medewerker van BTAC. De informatie in deze publicatie is niet bedoeld als individueel beleggingsadvies of als een individuele aanbeveling tot het doen van bepaalde beleggingen. Iedere belegging die u overweegt, dient u te toetsen aan uw persoonlijk beleggersprofiel of te bespreken met uw beleggingsadviseur. De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. De standpunten en vooruitzichten van Bakker dan wel De Boer geven diens technische mening weer over het betreffende item in de hoedanigheid van technisch analist en consultant. De beloning van BTAC, Bakker of De Boer staat/stand/zal niet direct of indirect in relatie (staan) met zijn specifieke aanbevelingen of standpunten in deze publicatie. Op het moment van schrijven heeft Nico Bakker en/of Wouter de Boer van BTAC in privé dan wel zakelijk mogelijk een long of short positie in een van de onderliggende waarden zoals beschreven in dit document dan wel financiële instrumenten die hier aan zijn gerelateerd. Er kan tevens sprake zijn van indirecte deelnemingen via beleggingsfondsen, pensioenfondsen en/of kapitaalverzekeringen waarin wordt belegd en waar hij of andere medewerkers van BTAC geen invloed hebben op het beleggingsbeleid. Verder zijn er geen andere potentiële belangenconflicten bekend. Deze aanbevelingen zijn niet opgesteld overeenkomstig de wettelijke voorschriften ter bevordering van de onafhankelijkheid van onderzoek op beleggingsgebied en zijn evenmin onderworpen aan een verbod om al vóór de verspreiding van onderzoek op beleggingsgebied te handelen.